

משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אח"מ
מספר: 300.20.007	תת-פרק: תחומי אחריות	פרק: חקירות	
שם נוהל: חקירת תאונות כלי טיס אזרחיים			תאריך פרסום: 06/06/2022
			תאריך תחילה: 06/06/2022
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

מספר נוהל ישן 03.300.007

1. כללי

- א. נוהל זה נכתב יחד עם יחידת החקירות של תאונות כלי טיס אזרחיים במשרד התחבורה.
- ב. חוק הטיס, תשע"א - 2011 (להלן: "חוק הטיס"), ותקנות טיס שונות מקנות לבעלי תפקידים במשרד התחבורה סמכויות שונות כמו: תקינה, רישוי, חקירה ופיקוח על מכלול נושאי תעופה אזרחית, וחקירת תאונות כלי טיס אזרחיים.
- ג. פרק ז' לחוק הטיס קובע את סמכותו ואחריותו של החוקר הראשי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, לחקור תאונות ותקריות של כלי טיס בישראל ושל כלי טיס ישראלים בחו"ל. החוק אף מסדיר את מערכת היחסים שבין החוקר הראשי לבין המשטרה, הן בחקירת אירועים תעופתיים אזרחיים, והן בחקירת אירועים תעופתיים בהם היו מעורבים כלי טיס משטריים.
- ד. חוק הטיס קובע את מטרת החקירה הבטיחותית וקדימותה על פני חקירות אחרות, אלא אם נגרמה תאונה כתוצאה מחבלה או כוונה פלילית. החוק קובע גם את חובת הדיווח על אירועי בטיחות לחוקר הראשי, את תפקידיו, סמכויותיו, ומניעת פעולות המשבשות את החקירה הבטיחותית. חוק הטיס קובע את אחריותו של החוקר הראשי לפרסם את הדוח הסופי שלו בפני הציבור ובאתר האינטרנט של משרד החוקר הראשי, אלא אם יש בכך כדי לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה. החוק גם קובע חיסיון ואי קבילות של חומרי חקירה בטיחותית בכל תהליך משמעותי, מנהלי או אזרחי.
- ה. סעי' 126 לחוק הטיס קובע את אחריותו של החוקר הראשי כאשר הוא סבור כי קיים חשד לבצוע עבירה פלילית. סבר החוקר הראשי כי מתעורר חשד כזה, למעט עבירות שדין מאסר

שנה (סעי' 142 (א) לחוק), יעביר את חומר החקירה ליועץ המשפטי לממשלה. מצא היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך, כי החומר מגלה חשד המצדיק חקירה ע"י גוף חוקר, רשאי הוא הורות בכתב לגוף חוקר ולפתוח בחקירה כאמור, תוך תיאור נסיבות האירוע והסיבות לחשד ביצוע העבירה, ובלבד שלא יצורף דבר מחומר החקירה והיא לא תצביע על חשד כלפי אדם שהיה מעורב באירוע.

ו. סעיף 114 לחוק הטיס קובע את סמכויותיו של החוקר הראשי -

- (1) להיכנס לכל מקום, לרבות כלי טיס ובלבד שלא למקום המשמש למגורים.
 - (2) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו, מענו ולהציג תעודה מזהה.
 - (3) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור כל ידיעה או מסמך הקשורים לחקירה.
 - (4) לערוך בדיקות או מדידות וכן ליטול דוגמאות לשם בדיקה ולהורות על מסירת דוגמאות לבדיקת מעבדה. בכלל זה בדיקות אלקוהול וסמים, לפי סעי' 97 לחוק.
 - (5) לנקוט באמצעים לשמירת אתר התאונה, כלי הטיס המעורב או חלקים ממנו, מסמך או חפץ וכל דבר העשוי לשמש ראיה, וכן לשינוע חלקים אלו.
 - (6) לתפוס כל חפץ הנחוץ לביצוע חקירה (עפ"י ההוראות לרישום ותפיסת חפצים).
- ז. החוקר הראשי רשאי להסמיך חוקרים לביצוע חקירות בטיחותיות וכן להסמיך חוקרים אלו בסמכויות המנויות בסעיף ה' (למעט מס' 5).
- ח. בנוסף מקנה סעיף 114 לחוק הטיס לחוקר הראשי סמכויות כשל יו"ר וועדת חקירה לפי סעי' 9(א)(1) ו- (4) לחוק וועדות החקירה.
- ט. סעי' 127 לחוק הטיס מתייחס למצב שבו יש למשטרה חשד מבוסס, לכאורה, כי התאונה נגרמה עקב חבלה או ביצוע עבירה והיא מינתה צוות חקירה. הממונה על החקירה המשטרתית רשאי להודיע לחוקר הראשי שלא יעשה שימוש בסמכויותיו, אלא בתיאום עם המשטרה, ככל שהדבר נדרש למניעת שיבוש הליכי חקירה פלילית או פגיעה בה.
- י. יחידות המשטרה ישתפו פעולה עם החוקר הראשי שבמשרד התחבורה בכל הנוגע לחקירת תאונות, בהן מעורבים כלי טיס אזרחיים/משטריים. החוקר הראשי יסייע למשטרה בנושאי הדרכה, ובכל הקשור לייעוץ ופתרון בעיות מקצועיות הקשורות בכלי טיס ובאופן הפעלתם.
- יא. ביחידות הזיהוי הפלילי בכל רחבי הארץ, הוכשרו מס' אנשים לנושא חקירת תאונות אוויריות, יש לעשות כל מאמץ ע"מ לשלבם לחקירות אירועים אלו עם קבלת האירוע.

א. הודעה על תאונה

(1) יחידה אשר באזורה אירעה תאונה לכלי טיס אזרחי, תודיע על המקרה בטלפון (בכל שעות היום והלילה) לחוקר הראשי, ואם הוא אינו זמין יש לפנות למוקד התחבורה המפורט בסעיף ב' להלן.

(2) בהודעה יימסרו בקצרה הדברים האלה ככל שהפרטים ידועים:

- א) פרטי המודיע ו/או החוקר המטפל בתיק, כולל מספר טל"ס.
- ב) פרטי התאונה - בעיקר מועד התרחשותה, מקום התאונה עם דרכי הגישה אליו, וכן מהות התאונה, הנזק לכלי הטיס וכל נזק אחר שנגרם פרטים על נפגעים ופרטים אחרים הנוגעים לעניין.
- ג) תיאורו של כלי הטיס - בעיקר סימני רישומו, וכן סוגו, שם הבעלים או המפעיל.

ב. דרכי התקשרות עם החוקר הראשי/מוקד משרד התחבורה

דיווח על אירוע בטיחותי או כל תיאום אחר, ייעשה 24 שעות ביממה, מול החוקר הראשי, אישית.

דרכי ההתקשרות עם החוקר הראשי, עו"ד גד רגב:

טל' נייד (24/7): 050-621-2757

טל' במשרד: 03-975-1380/1

במקרה בו לא ניתן לעדכן את החוקר הראשי ניתן לפנות לחוקר הממונה מר' גיל ארנון בטלפון 050-6212435 או לדווח ל"מוקד תחבורה" הפועל 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע במספר הטלפון: 03-954-5444.

ג. דיווח מצד החוקר הראשי

- (1) קיבל החוקר הראשי הודעה על תאונת כלי טיס, מהמעורבים באירוע או מכל גורם אחר, ויש לו יסוד להניח שהמשטרה אינה יודעת על כך, יודיע מצדו למוקד -100.
- (2) בהודעה יפרט החוקר הראשי את הנתונים הרלוונטיים הידועים לו.

ד. טיפול בזירת התאונה

- (1) עד לבואו של החוקר הראשי, או חוקר מטעמו, ינקוט הקצין הממונה על החקירה צעדים מתאימים, דהיינו ידאג לבידוד הזירה, משמע להרחקת הקהל ממקום התאונה וסימון תחום האתר, ימנע את טשטוש עקבות התאונה, ירשום את פרטיהם והודעותיהם של עדי ראייה ויבטיח את שלימות המוצגים, אלא אם דרוש לעשות כן להצלת חיי אדם, כלי

הטיס או בעל חיים. פרטיהם של עדי הראייה - כתובתם ומספרי הטלפון - יימסרו לחוקר הראשי או למי מטעמו.

(2) מוצגים הקשורים לכלי הטיס ולתאונה, יושארו בשטח עד להגעת החוקר הראשי או עד לקבלת אישורו לאיסוף המוצגים, ואם היה הכרח להזיז מוצג כלשהו ממקומו – יש לסמן את מקומו המקורי. מיקום המוצגים יסומן ויירשם בדו"ח החוקר/סייר שנמצא בזירת האירוע. חפצים אישיים ייאספו על ידי המשטרה. מוצגים הקשורים בתאונה יירשמו ע"י החוקר ויימסרו בשטח לחוקר הראשי או למי מטעמו.

(3) יש להימנע, ככל האפשר, מפינוי או הזזת גופות או חלקיהן מאתר התאונה קודם להגעת החוקר הראשי, ובאם עולה צורך שכזה יש לעדכנו ולתאם זאת עמו.

(4) בכל תאונת כלי טיס תונצח הזירה ע"י חוקר זירה, תוך שימת דגש על מיקום מוצגים (שברי מטוס, חלקי גופות, מטען), עקבות התאונה (כגון: סימני דלק) וכד'.

(5) ככלל, בהגיע הממונה על הזירה והחקירה לאתר התאונה יודא האם החוקר הראשי או מי מטעמו נמצא כבר במקום. היה ולא הגיע עדיין – יש ליצור עמו קשר בהקדם האפשרי על מנת לתאם את המשך העבודה והעברת הממצאים. יש לעשות זאת ככל האפשר, בטרם תחל החקירה המשטרתית.

(6) קיימת חשיבות רבה לתחקור ראשוני של הטייס ואנשי צוות אוויר ע"י החוקר הראשי או מי מטעמו. יש להימנע מתחקורם של אנשי הצוות האווירי על ידי המשטרה, למעט קבלת פרטים אישיים וטיפול ראשוני בזירה, מאחר והחקירה המקצועית היא באחריות החוקר הראשי ובהתאם להנחיותיו.

(7) יש לאפשר לחוקר הראשי ולמי מטעמו לגשת לזירת האירוע גם אם הזירה סגורה היקפית. החוקר יזדהה באמצעות תעודת חוקר שהנפיק החוקר הראשי בה מפורטות סמכויות החוקר. אם יש ספק באשר לזהותו של החוקר, ניתן לוודא זאת מול החוקר הראשי.

(8) לבקשת החוקר הראשי יעביר ר' היחידה החוקרת העתקים מחומר החקירה לעיונו.

(9) בכל שאלה או בירור העולה באתר התאונה, ניתן ורצוי לפנות לחוקר הראשי.

ה. שיתוף פעולה במהלך החקירה

(1) חפצים, חפצים אישיים, ראיות ועדויות, שנאספו ע"י כוחות המשטרה יימסרו לחוקר הראשי או למי מטעמו, באישור או בתיאום עם קצין החקירות הממונה על תיק החקירה.

(2) החוקר האחראי על החקירה יפעל בתיאום מלא עם החוקר הראשי של משרד התחבורה, ייוועץ עמו בכל הכרוך בבעיות כלי הטיס ונוהלי הטיסה.

(3) נתיחת גופתו של איש צוות אוויר/נוסע היא חלק מחקירת האירוע לצורך קביעת הסיבות שהובילו לתאונה, ואף נדרשת לצורך קבלת החלטות עתידיות בנושא מניעת תאונות אוויריות. במקרים בהם החוקר הראשי יבקש נתיחת הגופה.

- (4) בכל תאונת טיס בנוגע לחקירת מקרה המוות, יש לשתף את החוקר הראשי או מי מטעמו בצורכי החקירה ובהתאם לצורך יצרף החוקר מסמך עמדה למסמכי המשטרה לצורך העברה למכון להתייחסות הרופא המשפטי או לעיונו של בימ"ש.
- (5) בטרם תתקבל החלטה על שחרור הגופה לקבורה יש לקבל את עמדתו של החוקר הראשי, לתעד אותה ולתייקה בתיק החקירה ולעדכן אותו על החלטת השחרור, בכפוף להחלטת הפרקליט הממונה על תיק החקירה.

1. פרסום דו"ח החקירה

החוקר הראשי יצרף לתפוצת פרסום הדוחות של משרדו את היחידה החוקרת, ויודיע למשטרה על פרסום הדו"ח ככל שנוגע למשטרה.

2. שיתוף פעולה בשגרה

- (1) החוקר הראשי והמשטרה ייזמו, יידעו ויזמינו, את עמיתיהם, לכנסים, לתרגילים ולאירועים הקשורים לתחום השת"פ שביניהם.
- (2) הודעה כתובה או כל חומר כתוב אחר ניתן לשלוח לחוקר הראשי, 24 שעות ביממה, כל ימות השנה באמצעות דואר אלקטרוני : gregev@mot.gov.il